20/01/2022

Στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς η Καλαντήρα Νισύρου

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Με απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνας Μενδώνη, έθιμα, παραδοσιακές τέχνες και κοινωνικές τελετουργίες από τη νησιωτική χώρα, εγγράφονται στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας.

Μεταξύ αυτών των εθίμων που εγγράφονται στον κατάλογο είναι και η Καλαντήρα Νισύρου. Το έθιμο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της κοινωνικής ζωής του νησιού διότι πρόκειται για εθιμικό δρώμενο σημαντικό για τη μνήμη και την ταυτότητα των Νισυρίων αλλά και για την ανάδειξη των εθιμικών πρακτικών του Σαββάτου του Λαζάρου.

Η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε:

«Αναγνωρίζοντας την ανάδειξη και διαφύλαξη εκείνων των στοιχείων που οι ίδιοι οι φορείς θεωρούν κρίσιμα για τη συλλογική τους ταυτότητα, την ιστορία και τον πολιτισμό τους, εγγράφουμε στο Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς παραδοσιακές πρακτικές και τελετουργίες των Νησιωτών συμβάλλοντας ενεργά στον εμπλουτισμό και στην προαγωγή του σεβασμού της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και της ανθρώπινης δημιουργικότητας. Με αίσθημα ευθύνης, ως Πολιτεία, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες, πράττουμε με γνώμονα την αναγκαιότητα για ανάδειξη, διαφύλαξη και διαγενεακή μεταβίβαση αναδεικνύουμε εκείνα τα στοιχεία της νησιωτικής μας χώρας που αποτελούν έκφραση της ιδιαίτερης συλλογικής ταυτότητας κάθε τόπου, προστατεύουμε και διαφυλάττουμε τις ποικίλες εκφράσεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς μας».

Το έθιμο

Το Σάββατο του Λαζάρου, τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου στη Νίσυρο, κρατώντας καθένα από ένα στολισμένο κλαδί φοίνικα (βαγιά) περιέρχονται στους δρόμους τραγουδώντας ποίημα για την Ανάσταση του Λαζάρου.

Η Καλαντήρα, μια ξύλινη κατασκευή, στολίζεται στο Δημοτικό Σχολείο με λουλούδια και στη συνέχεια την περιφέρουν οι μαθητές της 6ης Δημοτικού ψάλλοντας το απολυτίκιον της ημέρας μαζί με δίσκο για τη συγκέντρωση χρημάτων για το σχολείο, και καλάθια για τη συγκέντρωση αυγών που προσφέρουν στους δασκάλους, και κουλουριών που μοιράζονται οι μαθητές.

Το έθιμο της Καλαντήρας αποτελεί στην ουσία μία παιδική γιορτή. Φαίνεται πώς έχει τις ρίζες του στα βάθη των αιώνων στη γιορτή της Ειρεσιώνης. Το 1865 έφθασε στο νησί ο λόγιος Ιωάννης Λογοθέτης, απόφοιτος της Μεγάλης του Γένους Σχολής με καταγωγή από τη Νίσυρο, ο οποίος και συνέταξε το «Άσμα εις την έγερσιν του Λαζάρου», γνωστότερο ως «Η Βηθανία», που τραγουδούν και σήμερα τα παιδιά.

Στον κατάλογο εγγράφονται επίσης η Ανδριώτικη Βεγγέρα, το Μελεκούνι της Ρόδου, η Σιφνέικη Κεραμική, τα Πανηγύρια της Ικαρίας, οι Μάντρες της Λήμνου.